

Джек Лондон

Мексиканецът

I

Никой не знаеше миналото му, а най-малко от всички – хората на Хунтата¹. Той беше тяхната „малка загадка“, техният „голям родолюбец“ и по свой начин работеше за приближаващата мексиканска революция с не по-малко усърдие от тях. Те дълго не искаха да признаят това, защото никой от Хунтата не го обичаше. В деня, когато се появи за първи път в техните многолюдни, шумни стаи, всички го помислиха за шпионин, за едно от платените оръдия от тайната служба на Диас². Твърде много борци на революцията гниеа в гражданските и военните затвори на Съединените щати, а други, оковани във вериги, дори сега се изпращаха отвъд границата, където ги изправяха пред кирпичени стени и ги разстрелваха.

От пръв поглед момчето не им направи благоприятно впечатление. То си беше момче, не повече от осемнадесетгодишно и не много едро за възрастта си. Заяви, че се казвало Фелипе Рилвера и имало желание да работи за революцията. Това беше всичко – нито една излишна дума, никакво по-нататъшно обяснение. Стоеше и чакаше. На устните му нямаше усмивка, в очите му нямаше сърдечност. Високият, поривист Пауло Вера усети вътрешно да потръпва. Пред него стоеше нещо отблъскващо, страшно, загадъчно. Имаше нещо злобно, змийско в черните очи на момчето. В тях гореше студен огън, някакво безгранично съсредоточено настървение. То стрелна поглед от лицата на конспираторите към пишещата машина, на която прилежно чукаше дребничката мисис Сет-бм. Този поглед се спря на нея само за миг – тя случайно бе вдигнала очи и също долови това безименно нещо, което я накара да спре работата си. Стана нужда да препрочете написаното, за да може да продължи писмото в същия дух. Пауло Вера погледна въпросително Ареляно и Рамос, а те погледнаха въпросително него и сетне се спогледаха един друг. Нерешителност и съмнение тегнеше в очите им. Това слабо момче представляваше самата неизвестност и носеше цялата заплаха на неизвестността. Беше неразгадаемо, извън познанията на честните обикновени революционери, чиято най-свирепа омраза към Диас и неговата тирания беше всъщност само омраза на честни обикновени родолюбци. Сега

1. Хунта (исп.) – комитет, общественно-политическа организация. Б. пр.

2. Диас Порфирио (1830–1915) – реакционен президент на Мексико, свален в 1911 г. от народна революция.

пред тях стоеше нещо различно и самите те не знаеха какво е то. Обаче Вера, винаги най-припрян и най-бърз в действията си, прекъсна мълчанието.

– Прекрасно – студено рече той. – Казваш, че искаш да работиш за революцията. Свали си сакото. Закачи го ей там. И ела да ти покажа къде са кофите и парцалите. Подът е мръсен. Ще измиеш пода първо тук, а после и в другите стаи. Трябва да се почистят плювалниците. После иде ред на прозорците.

– Ще помогна ли с това на революцията? – попита момчето.

– Ще помогнеш – отговори Вера. Ривера изглежда всички със студено подозрение, след това си свали сакото.

– Добре – промълви той.

И нищо повече. Ден след ден идваше да работи – да мете, да мие, да чисти. Чистеше пепелта, качваше въглища и трески и палеше печките, преди най-ревностният от тях да седне пред писалището си.

– Мога ли да спя тука? – попита веднъж той.

Аха! Ето какво било! Диас имаше пръст в тази работа! Да спи в стаите на Хунтата, значеше да има достъп до тайните им, до списъците с имената, до адресите на другарите оттатък, на мексиканска земя. Молбата му бе отхвърлена и Ривера никога не заговори за това пак. Те не знаеха нито къде спи, нито къде и как се храни. Веднъж Ареляно му предложи няколко долара. Ривера се отказа от парите с поклащане на глава. Когато Вера се намеси и се помъчи да го убеди да ги приеме, момчето каза:

– Аз работя за революцията.

Много пари са нужни, за да вдигнеш съвременна революция, а Хунтата беше вечно в затруднено положение. Членовете гладуаха, но залягаха – дори най-дългият ден им се виждаше недостатъчно дълъг – и все пак имаше моменти, когато успехът или неуспехът на революцията като че зависеше само от няколко долара. Веднъж, когато бяха закъснели два месеца да платят наема и хазайнът заплашваше, че ще ги изхвърли, не друг, а Фелипе Ривера, чистачът с бедните, износени и протъркани дрехи, сложи шестдесет долара в жълтици на писалището на Мей Сетби. Това се повтори и при други случаи. Триста писма, натрагани на неуморната пишеща машина (молба за помощ, за подкрепа от страна на организирани работнически групи, искания до редактори на вестници да вземат честно отношение към събитията, протести срещу произвола на щатските съдилища спрямо революционерите), лежах на неизпратени, защото нямаше пари за пощенски марки. Часовникът на Вера бе изчезнал

– старомодният златен часовник, който звънеше и му беше останал от неговия баща. Липсваше вече и простичкият златен пръстен от средния пръст на Мей Сетби. Положението беше безнадеждно. Рамос и Ареляно отчаяно дърпаха дългите си мустаци. Писмата трябваше да заминат, а пощата не даваше марки на вересия. Тогава Ривера си взе шапката и излезе. Като се върна, сложи хиляда двуцентови марки на писалището на Мей Сетби.

– Да не би да е проклетото злато на Диас? – рече Вера на другарите.

Те вдигнаха вежди, без да знаят какво да отговорят. А Фелипе Ривера, станал чистач за революцията, щом се налагаше, продължаваше да наброява злато и сребро за нуждите на Хунтата.

И все пак не можаха да го обикнат. Не го познаваха. Държането му не приличаше на тяхното. Той не се впускаше в откровености. Отклоняваше всяко подпалване. Колкото и да беше млад, те все не можеха да се решат да го разпитат.

– Може да е човек с велик и самотен дух, не знам, не знам – безпомощно заяви Ареляно.

– Той не е човек – рече Рамос.

– Душата му е попарена – каза Мей Сетби. – Светлината и смехът са прегорели в него. Прилича на мъртвец, а пък е тъй страшно жив.

– Изживял е адски мъки – добави Вера. – Никой, който не е изживял адски мъки, не може да има такъв вид, а той е още момче.

Въпреки това не можаха да го обикнат. Ривера никога не говореше, никога не питаше, никога не правеше предложения. Стоеше и слушаше с безизразно лице, като бездушен предмет, и само очите му горяха със студен блясък, когато приказките им за революцията ставаха по-гръмки и по-разгорещени. Погледът му се обръщаше от лице към лице, от един от говорещите към друг, забиваше се в тях като свредел от парещ лед и ги объркваше и смущаваше.

– Той не е шпионин – каза Вера на Мей Сетби. – Той е родолюбец; запомнете думите ми: най-големият родолюбец между всички ни. Зная това, чувствавам го, чувствавам го ей тука, в сърцето и в разума си. Но съвсем не го разбирам.

– Има лош нрав – забеляза Мей Сетби.

– Зная – отвърна Вера и потрепера. – Поглеждал ме е с тези очи. В тях няма обич; в тях има заплаха; свирепи са като на див тигър. Зная, че стига да изменя на нашето дело, ще ме убие. Той няма сърце. Безмилостен е като стомана, остър и студен като мраз. Прилича на лунна светлина в зимна нощ, когато човек замръзва до смърт на някой самотен

планински връх. Не се боя от Диас и от всичките му убийци, но от това момче ме е страх. Казвам ви самата истина. Страх ме е. От него лъха на смърт.

И все пак Вера беше този, който убеди другите да поверят първата отговорна задача на Ривера. Връзката между Лос Анджелис и Долна Калифорния беше прекъсната. Трима от другарите бяха изкопали сами гробовете си, след това бяха разстреляни пред тях. Още двама бяха попаднали в щатския затвор в Лос Анджелис. Хуан Алварado, федералният главнокомандуващ, беше чудовище. Провалеше всичките им планове. Не можеха вече да се свържат нито със старите, нито с новоспечелените революционери в Долна Калифорния.

Младият Ривера получи нарежданията и замина на юг. Когато се върна, връзката беше възстановена, а Хуан Алварado – мъртъв. Бяха го намерили с нож, забит до дръжката в гърдите. Това надхвърляше задачата на Ривера, обаче в Хунтата знаеха точно кога и къде е бил. Не го разпитваха. И той не казваше нищо. Но те се спогледаха и се досетиха. – Казах ви – рече Вера. – Диас трябва да се бои от този младеж повече, отколкото от всеки друг. Той е неумолим. Той е пръст божи. Лошият нрав, за който бе споменала Мей Сетби и който всички долавяха, се потвърждаваше от нагледни доказателства. Сега момчето пристигаше ту с цепната устна, ту с посиняла буза или подпухнало ухо. Явно беше, че влиза в саморазправа някъде в оня външен свят, където се хранеше и спеше, печелеше пари и се движеше по незнани за тях пътища. С течение на времето Ривера стана и словослагател на малкото революционно вестниче, което издаваха веднъж седмично. Имаше случаи, когато не беше в състояние да набира, защото ставите на ръцете му бяха ожулени и разкъравени, палците – навехнати и безпомощни, едната или другата ръка уморено висеше надолу, а лицето се свиваше от стаена болка.

– Негодник – каза Ареляно.

– Посетител на долнопробни заведения – подхвърли Рамос.

– Но откъде взима парите? – запита Вера. – Ето и днес току-що научих, че е платил сметката за бялата хартия, сто и четиридесет долара.

– Това трябва да е свързано с отсъствията му – предположи Мей Сетби. – Никога не дава обяснения за тях.

– Трябва да пратим някой да го проследи – предложи Рамос.

– Не бих искал аз да съм този, който ще го следи – рече Вера. – Страх ме е, че след това ще ме видите направо на погребението ми. Той страда от някакво ужасно увлечение. И на самия господ дори не би позволил да се изпреди между него и това увлечение.

– Пред него се чувствавам като дете – призна Рамос.

– За мене той е сила: първобитна сила, див вълк, изхвърляща се гърмяща змия, жилеща стоножка – добави Ареляно.

– Той е възплъщение на революцията – заяви Вера. – Пламъкът и духът на революцията, нейният таен повик за отмъщение, който не прозвучава гласно, а поразява безшумно. Той е ангелът на разрушението, витаещ в безмълвните часове на нощта. – Бих могла да плача за него – каза Мей Сетби. – Не дружи с никого. Мрази всички. Нас търпи, защото му отваряме пътя към постигането на неговата мечта. Той е сам. .. самотен. – Гласът ѝ секна в сподавено ридание, очите ѝ се замрежиха от сълзи.

Къде и как прекарваше времето си Ривера, беше истинска тайна. Случваше се понякога да не го видят цяла седмица. Веднъж се губи един месец. В тези случаи при завръщането си, без обяснения и без въобще да говори, той винаги слагаше монети на писалището на Мей Сетби. И пак с дни и седмици прекарваше цялото си време в Хунтата. А после по някое време отново започваше да се губи за цял ден, от ранна сутрин до надвечер. След това идваше много рано и оставаше до късно. Веднъж Ареляно го завари в полунощ да набира вестника с подпухнали пръсти, а устната му беше пак цепната и още кървеше.

II

Решителният час приближаваше. Дали ще има революция, или не, зависеше от Хунтата, а Хунтата беше много зле. Нуждата от пари беше по-голяма от всеки друг път, но да се намерят тези пари, беше по-трудно. Родолубците бяха дали и сетния си цент и не можеха да дадат нищо повече. Работниците, строители на железопътни линии – избягали от Мексико пеони, – даваха половината от оскъдните си надници. Но се искаха много повече. Дългогодишният, непосилен, конспиративен, подривен труд трябваше да даде плод. Времето беше назряло. Революцията висеше на косъм. Още един тласък, едно последно героично усилие и тя щеше да натежи на везните на победата. Работниците познаваха своето Мексико. Започнеше ли веднъж, революцията щеше да се справи сама. Цялата машина на Диас щеше да рухне като картонена сграда. По границата бяха готови да въстанат. Един янки със сто души от организацията „Индустриални работници в света“ чакаше само да му се каже, за да нахълта и да започне завземането на Долна Калифорния. Но трябваша пушки. Хунтата поддържаше връзка с всички, чак до Атлантическия океан, и всички имаха нужда от пушки: обикновени авантюристи, наемници, бандити, недоволни членове на американските профсъюзи, социалисти, анархисти, нехранимайковци, мексикански изгнаници, избягали от крепостничество пеони, разгромени въстанали рудокопачи от Кьорд'Ален и Колорадо, всички с едно-единствено желание: да се бият още по-яростно – целият измет на неспокойните духове в безумно сложния съвременен свят. „Пушки и бойни припаси, бойни припаси и пушки!“ – това беше техният неспирен и безконечен повик.

Само да пуснат тази пъстра, пропаднала, жадна за мъст сган оттаък границата и революцията ще пламне. Митницата, северните пристанища ще бъдат превзети. Диас не ще може да устои. Няма да посмее да хвърли главните си сили срещу тях, защото ще трябва да държи в подчинение южните области. Но въпреки това пожарът ще се разпространи и на юг. Народът ще въстане. Гарнизоните ще падат един след друг. Щат след щат ще минава в техми ръце. Докато най-последно победните армии на революцията се устремят от всички страни към самия град Мексико, сетната твърдина на Диас.

Но парите... Те имаха хора, нетърпеливи и непримирими хора, които щяха да вдигнат пушки. Познаваха търговци, които щяха да им

продадат и доставят тези пушки. Но докато докара подготовката на революцията до този стадий, Хунтата се бе изтощила. Последният долар беше похарчен, последният източник изчерпан и последният гладуващ родолюбец издоен докрай, а великото начинание все още висеше на косьм. Пушки и бойни припаси! Дрипавите батальони трябваше да се въоръжат. Но как? Рамос оплакваше конфискуваните си имоти. АрелЯно окайваше разочителството на младостта си. Мей Сетби размишляваше дали положението щеше да е все така тежко за хунтата. Нейният източник изчерпан и последният гладуващ роб чака тези пушки.

Щеше да е по-друго, ако хората от Хунтата бяха пестили повече в миналото.

– Само като си помисля, че свободата на Мексико зависи от няколко жалки хиляди долара! – възкликна Паулино Вера.

По всички лица се четеше отчаяние. Хосе Амарильо, последната им надежда, наскоро спечелен привърженик, бил хванат в хасиендата си в Чихуауа и разстрелян пред стената на собствения си обор. Новината бе току-що стигнала до тях.

Ривера, който на колене търкаше пода, вдигна поглед и четката увисна в голите му ръце, опръскани с мръсна сапунена вода.

– Ще стигнат ли пет хиляди? – попита той.

Всички го изгледаха с изумление. Вера кимна и преглътна. Не можеше да проговори, но в същия миг се изпълни с безгранична вяра.

– Поръчайте пушките – каза Ривера, а след това изрече най-дългия поток от думи, който бяха чували от него:

– Работата не търпи отлагане. След три седмици ще ви донесе петте хиляди. Така ще е добре. Времето ще се постопли, за бойците ще е полесно. А пък и аз не мога да направя нищо по-рано...

Вера се бореше с надеждата си. Кой би могъл да повярва? Твърде много заветни упования се бяха сгромолясали, откакто бе започнал да играе на революция. Вярваше на този опърпан мияч на революцията и въпреки това не смееше да вярва.

– Ти си луд – каза той.

– След три седмици – повтори Ривера. – Поръчайте пушките.

Той се изправи, свали ръкавите на ризата, сложи си сакото.

– Поръчайте пушките – каза. – Аз отивам.

III

След много бързване, тичане, безброй телефонни разговори и ругатни в бюрото на Кели се състоя вечерно съвещание. Кели беше зает до гуша, освен това нямаше късмет. Докарал бе Дани Уорд от Ню Йорк, уредил бе за него среща с Били Карти, до срещата оставаха три седмици, а ето че от два дена, грижливо скрит от спортните журналисти, Карти лежеше тежко контузен. Нямаше кой да го замести. Кели бе залял с поток от телеграми всички подходящи боксьори от лека категория на Изток, но те бяха обвързани със срещи и договори. Най-последно надеждата възкръсна, макар и слаба.

– Ти си дяволски смел човек – обърна се Кели към Ривера още щом го видя за пръв път.

Злобна омраза блесна в очите на Ривера, но лицето му остана безстрастно.

– Мога да бия Уорд – бяха единствените му думи.

– Отде знаеш? Видял ли си го някога да се бие? Ривера поклати глава.

– Той може да те напердаши с една ръка и с вързани очи.

Ривера сви рамене.

– Няма ли да кажеш нещо, а? – изръмжа боксовият посредник.

– Мога да го бия.

– С кого си се бил въобще? – поиска да знае Майкъл Кели. Майкъл беше брат на посредника и държеше игралния дом „Йелоустоун“, където печелеше тлъсти суми от тотализатора за боксовите мачове.

Ривера го удостои с жлъчен, мълчалив поглед.

Секретарят на посредника, младеж с биеща на очи спортна външност, високо се изкиска.

– Добре, ти познаваш Робъртс – прекъсна враждебното мълчание Кели. – Той ще дойде ей сега. Изпратих да го повикат. Седни и чакай, макар че ако съдя по външния ти вид, нямаш никакви изгледи за победа. Не мога да измамя зрителите с някаква предварително нагласена работа. Местата на първия ред се продават по петнадесет долара, нали знаеш?

Когато Робъртс пристигна, стана ясно, че е пийнал. Той беше висок, слаб, сякаш разглобен мъж, който еднакво спокойно и отпуснато влачеше и краката, и думите си.

Кели пристъпи направо към въпроса.

– Виж какво, Робъртс, ти се беше похвалил, че си открил това мексиканче. Нали знаеш, че Карти си е счупил ръката. И това нищо и никакво жълтокожо хлапе има нахалството да се домъкне тука днес и да ми заяви, че щяло да замести Карти.

– Какво ще кажеш?

– Е – Ще кажа, че може, Кели – чу се проточен отговор. – Той умее да се бие.

– Сигурно след малко ще кажеш, че може да бие и Уорд – тросна му се Кели.

Робъртс се позамисли.

– Не, няма да кажа такова нещо. Уорд е боксьор от класа и цар на ринга. Но той не може да види сметката на Ривера по късата процедура. Аз познавам Ривера. Никой не може да го накара да се забрави. Той има железни нерви, поне доколкото съм го наблюдавал. Освен това се бие еднакво и с двете ръце. Може да свали противника си от всякакво положение.

– Това няма значение. Какво може да покаже на ринга? Ти си възпитавал и тренирал боксьори през целия си живот. Свалям шапка пред твоето мнение. Може ли той да задоволи зрителите тъй, че да не съжаляват за парите си?

– Положително може и отгоре на това Уорд ще види доста зор с него. Вие не познавате това момче. Но аз го познавам. То е мое откритие. С нерви е. И е истински дявол. Ако някой те попита, кажи, че е истинска вихрушка. То ще накара Уорд да се поучуди на местното дарование, ще накара да се поучудите и всички вие. Не казвам, че ще бие Уорд, но ще ви покаже достатъчно, за да се уверите, че е бъдеща знаменитост.

– Добре. – Кели се обърна към секретаря си. – Обади се на Уорд. Предупредих го, че ще го извикам, ако сметна, че си заслужава. Той е отсреща в „Йелоустоун“, перчи се и се показва пред хората. – Кели се обърна отново към треньора: – Ще паднеш ли?

Робъртс оппи от чашата и се разприказва:

– Нали не съм ви разправял как открих този хлапак? Горедолу преди две години той се появи в залата за тренировки. Аз подготвих Прейм за срещата му с Дилейни. Прейн е много проклет. У него няма нито капчица милост. Беше изпопробил партньорите си по най-жесток начин и не можех да намеря момче, което да се съгласи да работи с него. Забелязах това изгладняло мексиканче да се навърта наоколо, а бях стигнал до отчаяние. Тогава го извиках, нахлузих му ръкавиците и го пуснах на ринга. Беше жилаво като недъбена кожа, но слабосилно. И не разбираше

нито бъкел от бокс. Прейн го направи на кайма. Но то издържа два убийствени рунда, преди да загуби съзнание. Недогаждане, това беше цялата му болка. Пребито ли? Нищо подобно. Дадох му половин долар и хубаво го нахраних. Трябваше да го видите как лапаше. Цели два дена не бе слагало троха в устата си. „Сега вече няма да го видя“ – помислих си аз. Ала то пак пристигна на другия ден, схванало се, в синини, но готово да получи още половин долар и хубав обяд. Полека-лека взе да се бие по-добре. Просто боксьор по рождение и невероятно издръжлив. То няма сърце. Просто буца лед. Никога, откакто го познавам, не съм чул да каже и десет, думи на един път. Само мълчи и си гледа работата.

– Виждал съм го – обади се секретарят. – То е работило много за вас.

– Всички големи боксьори от лека категория са си опитвали силите върху него – отговори Робъртс. – А то се учеше от тях. Виждал съм някои, които би могло да бие. Но боксът не му беше присърце. Струва ми се, че никога не е харесвало този занаят. Това личеше по държането му.

– Последните месеци е излизало на срещи, уреждани от малките клубове – забеляза Кели.

– Да, но не зная какво го е накарало да го направи. Изведнъж се запали. Просто блесна като мълния и видя сметката на всички местни боксьори от лека категория. Изглежда, че са му трябвали пари, и спечели доста, макар да не личи по дрехите му. Особен чешит. Никой не знае как се занимава. Никой не знае как прекарва времето си. Дори когато е на работа, все мълчи и почти всеки ден изчезва, щом си отработи. Понякога го няма по цели седмици. Но не се вслушва в никакви съвети. Онзи, който ще се залови да го лансира, може да спечели цяло състояние, само че с него не ще може да се разбере. Ще видите как ще държи да получи парите в брой, като стигнете до условията.

Точно в този миг пристигна Дани Уорд. Появяването му бе доста шумно. С него бяха импресариото и треньорът му и той се втурна като вихрен полъх на сърдечност и добродушие.

– това е лоша сделка за боксьор като мене. Искам да бъда сигурен. Кой знае. Може да си счупя ръката, нали? Или някой да ме опие с нещо. – Той важно тръсна глава. – И да спечеля, и да загубя, моят дял е осемдесет на сто. Какво ще кажеш, мексиканце?

Ривера поклати глава.

Дани избухна. Работата беше опряла до паричките.

– Слушай, жълтокожо мексиканче! Иде ми още сега да ти разбия кратуната.

Робъртс лениво се надигна и застана между противниците.

– Победителят взима всичко – мрачно повтори Ривера.

– Защо държиш на това? – попита Дани.

– Защото мога да те бия – беше недвусмисленият отговор.

Дани понечи да си свали самото. Но импресариото знаеше, че това е само театрален жест. Самото остана на раменете и Дани се остави на присъстващите да го успокоят. Всички бяха на негова страна. Ривера остана сам.

– Виж какво, глупаче таково – започна да го убеждава Кели, – Ти си нула. Ние знаем какво си правил през последните месеци: побеждавал си дребни местни боксьори. Но Дани е състезател от класа. На следващата си среща ще се бори за шампионат. А ти си неизвестен. Никой никога не е чувал за тебе във от Лос Анджелес.

– Ще чуят... – отговори Ривера и сви рамене – след тази среща.

– Нима можеш и за секунда дори да си въобразяваш, че ще ме биеш? – не изтърпя Дани.

Ривера кимна.

– Хайде, хайде, разсъждавай разумно – замоли се Кели, – Помисли си за рекламата.

– Трябват ми парите – беше отговорът на Ривера.

– Ти не можеш да ме победиш и за хиляда години – увери го Дани.

– Че защо се дърпаш тогава? – възрази му Ривера. – Щом парите ти са сигурни, защо не искаш да ги приемеш?

– Ще ги приема, бога ми! – кресна Дани, взел внезапно решение. – Душичката ще ти взема на ринга, момчето ми... да ме разиграваш по такъв начин. Пригответи условията, Кели. Победителят взима всичко. Разгласи го в спортните колони на вестниците. Пиши, че това е бой за лично отмъщение. Ще му покажа аз на това нахално хлапе какво зная. Секретарят на Кели бе започнал да пише, когато Дани го прекъсна.

– Почакай! – обърна се той към Ривера: – Кога ще се теглим?

– Преди да излезем на ринга – беше отговорът.

– И дума да не става, безочлив хлапако! Щом победителят взима всичко, ще се теглим в десет часа сутринта.

– И победителят взима всичко? – попита Ривера.

Дани кимна. Това уреждаше въпроса. Той щеше да излезе на ринга в пълния блясък на силата си.

– Тегленето в десет часа – каза Ривера. Перото на секретаря продължи да скрибуца.

– Това значи пет фунта – недоволено забеляза Робъртс, като се

обърна към Ривера. – Много му отстъпи. С това проигра срещата. Дани ще бъде силен като бик. Ти си глупак. Положително ще те бие. Сега имаш толкова надежда да оцелееш, колкото капка роса в пъкъла.

В отговор Ривера му хвърли поглед, изпълнен с омраза. Сега презираше дори и този гринго, макар че го бе смятал за най-благороден между всички.

IV

Почти никой не забеляза Ривера, когато излезе на ринга. Само туктам прозвучаха слаби, много разпръснати и равнодушни ръкопляскания. Зрителите не вярваха в него. Той беше агне, доведено на заколение и оставено на милостта на великия Дани. Освен това зрителите бяха разочаровани. Бяха очаквали стихия на двубой между Дани Уорд и Били Карти, а сега трябваше да се задоволят с този малък новак. Нещо повече, те даваха израз на неодобрението си за промяната, като се обзалагаха две и дори три срещу едно в полза на Дани. А където зрителите залагат парите си, там е и тяхното сърце.

Младият мексиканец седна в своя ъгъл и зачака. Бавно се влачеха минутите. Дани го караше да чака. Това беше стара хитрост, но тя винаги действуваше на младите, неопитни боксьори. Ставаше им страшно да седят ей тъй, изправени пред собствените си опасения и коравосърдечните, обвити в тютюнев дим зрители. Обаче този път хитрината не оказва желаното въздействие. Робъртс беше прав. Ривера не познаваше страх. Макар да беше много по-изострено впечатлителен, с много по-чувствителни и обтегнати нерви, той не изпитваше безпокойство. Атмосферата на предрешеното поражение, която витаеше в неговия ъгъл на ринга, не му влияеше. Секундантите му бяха гринго, и то съвсем непознати. Освен това бяха измет – мръсна утайка на боксьорските кръгове, безчестни и некадърни. И бяха потиснати от увереността, че техният ъгъл ще загуби.

– Е, сега трябва да внимаваш – предупреди го Хагърти Паяка. Паяка беше главният му секундант. – Гледай да се държиш колкото можеш по-дълго, така ми е наредил Кели. Ако не утраеш, вестниците пак ще пишат, че срещата е била нагласена работа, и пак ще отложат датата на бокса в Лос Анджелис.

Всичко това не можеше да действа насърчително. Но Ривера не обръщаше внимание на нищо. Той презираше платените боксови мачове. Те бяха омразна игра на омразни гринго. Беше се заловил за нея в качеството на тренировъчен чувал в залите за тренировка само защото нямаше какво да яде. Това, че беше създаден за бокса, нямаше никакво значение за него. Той го мразеше. Едва след като влезе в Хунтата, започна да се бие за пари и тогава разбра, че тези пари се печелят лесно. А и не беше измежду първите синове човечески, намерили сполука в

призвание, презирано от самите тях.

Ривера не се мъчеше да разбере всичко това. Знаеше само едно, че трябва да победи в тази среща. Друг изход не можеше да има. Защото зад него стояха и го вдъхновяваха в този стремеж много по-мощни сили, отколкото можеше да си представи някой в тази претъпкана зала. Дани Уорд се биеше за парите и за безгрижния живот, който тези пари носеха. Ала нещата, за които се биеше Ривера, изгаряха мозъка му: това бяха пламтящи, страхотни картини, които, седнал самотен в своя ъгъл на ринга в очакване на обиграния си противник, виждаше да минават пред Широко отворените му очи така ясно, както ги бе преживял.

Виждаше белите стени на работещите с водна сила фабрики в Рио Бланко. Виждаше шестте хиляди работници, гладни и изнемощели, и малките деца по на седем-осем години, които се трудеха в дълги смени за десет цента, на ден. Виждаше живите мощи, мъртвешки бледите лица на работниците от бояджийското отделение. Спомняше си, че бе чувал баща си да нарича бояджийското отделение „дупката на самоубийците“, защото една година работа там означаваше смърт. Виждаше малкото патриоти и майка си, която готвеше и шеташе в примитивното си домакинство, но намираще време да го гали и обича. И баща си, едър, с големи мустаци и широки гърди, най-добрият между хората, който обичаше всички с толкова любвеобилно сърце, че преливащата от него обич стигаше и преститаше и за майката, и за малкия мучачо, който играеше в ъгъла на латиото³. В онези дни той не се казваше Фелипе Ривера. Казваше се Фернандес, по името на баща си и майка си. А те го наричаха Хуан. По-късно се бе преименувал сам, понеже бе открил, че името Фернандес е омразно за полицейските префекти.

Едрият сърдечен Хоания Фернандес! Голямо място заемаше той в спомените на Ривера. По онова време нищо не разбираше, но сега, като погледнеше назад, разбираше всичко. Можеше да си го представи как работи като словослагател в малката печатничка или дращи безкрайни, припрени, нервни редове на своето затрупано с книжа писалище. А можеше да си представи и онези загадъчни вечери, когато работници идваха потайно в тъмата като злосторници и дълги часове приказваха с баща му, докато той, малкият мучачо, не винаги спеше в своя ъгъл.

Сякаш някъде отдалеч Ривера чу Хагърти Паяка да му казва:

– Да не се проснеш още в началото. Такива са нарежданията. Остави се да те напердашат, та да си заслужиш парите.

3. Патио (исп.) – вътрешен двор.

Минали бяха десет минути, но мексиканецът все още си седеше в своя ъгъл. Дани не се виждаше никакъв – явно искаше да използва хитрината до краен предел.

А в паметта на Ризера проблясваха нови спомени. Стачката или право локаутът, понеже работниците от Рио Бланко се бяха притекли на помощ на стачкуващите си събратя от Пуебла. Гладът, пот ходите в планините за събиране на горски плодове, корени и билки, с които всички се хранеха и от които се превиваха и измъчваха от болки в стомаха. А сетне кошмарът: празното място пред магазина на компанията; хилядите гладувачи работници; генерал Росалио Мартинес и войниците на Порфирио Диас и изригващите смърт пушки, които никога сякаш нямаше да спрат да изригват и да давят прегрешенията на работниците в собствената им кръв. Ами онази нощ! Той видя отворените вагони, накамарени с трупове на убитите, да се отправят за Вера Крус – за храна на акулите в залива. Сега пълзеше отново през страшните купища, търсеше и намираше баща си и майка си, обезобразени, с изпокъсани дрехи. Особено ясно си спомняше майка си: подаваше се само лицето ѝ, а тялото беше затрупано под десетки други трулове. Пушките на войниците на Порфирио Диас затрещяха отново и той отново се притисна до земята и запълзя настрана като подгонен планински койот.

До слуха му достигна гръмогласна врява, напомняща рева на морето, и Ривера видя Дани Уорд да се задава по централния проход, начело на своята свита от тренъори и секунданти. Зрителите поздравяваха с бесни крясъци любимия си герой и бъдещ победител. Всички повтаряха неговото име. Всички бяха на негова страна. Дори секундантите на самият Ривера проявиха нещо подобно на радост, когато Дани се мушна пъргаво между въжетата и излезе на ринга. Лицето му непрекъснато се разтягаше в нескончаеми усмивки, а когато Дани се усмихваше той правеше това с всяка своя черта, с бръчиците около очите и с дълбините на самите си очи. Лицето му беше жива реклама на добродушие и доброжелателство. Той познаваше всички. Шегуваше се и се смееше и поздравяваше приятелите си от татък ринга. Онези, които бяха по-далече, не можеха да обуздаят възхищението си и високо крещяха: „Дани!“ Тази радостна овация, израз на обич, трая цели пет минути.

Никой не обръщаше внимание на Ривера. Ако се съдеше по зрителите, той въобще не съществуваше. Подпухналото лице на Хагърти Паяка се наведе до неговото.

– Да не се уплашиш – предупреди го Паяка. – И помни нареждането. Трябва да издържиш. Да не лягаш. Ако легнеш, имаме нареждане да

ти теглим един бой в съблекалнята. Разбра ли? Трябва да се биеш и толкоз!

Зрителите започнаха да ръкопляскат. Дани се запъти през ринга към Ривера, наведе се, хвана дясната му ръка с двете си ръце и я разтърси с буйна сърдечност. Сияещото от усмивка лице на Дани се надвеси над неговото. Зрителите зареваха, възхитени от тази проява на спортен дух от страна на Дани. Той поздравяваше своя противник като обичан брат. Устните на Дани замърдаха и зрителите, изгълкували недоловимите думи като добродушно спортно приветствие, отново заврещяха. Само Ривера чу тихо изречените думи.

– Е, дребно мексиканско плъхче – изсъска Дани през весело усмихнатите си устни, – сега ще ти взема душицата.

Ривера не се помръдна. Само очите му пламнаха от омраза.

– Стани, куче! – изрева някой през въжетата зад гърба му.

Тълпата започна да го освирква и да му дюдюка заради неспортменското държане, но той си седеше, без да се помръдне. Наново избухнали ръкопляскания поздравиха Дани, когато се върна в своя ъгъл.

Щом Дани се съблече, в залата се разнесоха възхитени „oo!“ и „aa!“ Той имаше прекрасно тяло, от което лъхаше непринудена ловкост, здраве и сила. Кожата му беше бяла и гладка като на жена, Целият беше изтъкан от изящество, гъвкавост и мощ. Доказал то бе в безброй мачове. Всички спортни списания поместваха негови снимки.

А когато Хагърти Паяка смъкна пуловера през главата на Ривера, из залата се понесе стон. Тялото му изглеждаше много мършаво поради мургавата кожа. Той имаше мускули, но те не биеха на очи, както мускулите на неговия противник. Това, на което зрителите не обърнаха внимание, бяха широките му гърди. Освен това те не можеха да предугадят колко издръжлива е всяка жила в неговата плът, как мигновено се подчинява всяка клетка на мускулите му, колко изтънчени са нервите, които свързват всяка част от тялото му във великолепен боен механизъм. Това, което виждаха, беше само едно осемнадесетгодишно момче с кафява кожа, с явно момчешко телосложение. Друго – нещо беше Дани. Дани беше двадесет и четири годишен мъж и тялото му беше тяло на мъж. Разликата стана още по-очевидна, когато двамата застанаха един до друг в центъра на ринга, за да получат последните напътствия на съдията.

Ривера забеляза, че Робъртс седи непосредствено зад журналистите. Треньорът беше по-пиян от друг път и затова говореше още по-бавно.

– Не му мисли много, Ривера – проточи Робъртс. – Той не може да те убие, помни това. Ще се нахвърли върху теб от самото начало, но ти не се плаши. Само се отбранявай, прикривай се, а после го хвани в клинч. Няма да може много да те осакати. Ти само си представяй, че се упражнява с тебе в залата за тренировки.

Ривера с нищо не показа, че го е чул.

– Ей, че навъсено хлапе – промърмори Робъртс на своя съсед. – Винаги си е бил такъв.

Но Ривера не гледаше вече с обичайната си омраза. Очите му бяха заслепени от видението на безброй пушки. Всяко лице в залата, докдето му стигаше погледът, чак до най-горните места по един долар, се беше превърнало в пушка. Той виждаше и дългата мексиканска граница, пустинна, обгоряла от слънцето, затаила болка, а по цялото ѝ протежение окъсани чети, които чакаха само оръжие.

Върнал се в своя ъгъл, мексиканецът чакаше, без да седне. Секундантите му се бяха измъкнали през въжетата заедно със сгъваемото столче. В отсрещния ъгъл на квадратния ринг, с лице към него, стоеше Дани. Гонгът удари и мачът започна. Зрителите зареваха от възторг. Никога още не бяха виждали мач да започва с такъв устрем. Вестниците са били прави. Това беше бой за разчистване на лични сметки. С един скок Дани измина три четвърти от разстоянието, за да стигне противника си; по всичко личеше намерението му да „изяде“ мексиканчето. Нахвърли се отгоре му не с един удар, не с два, не и с десет. Той се превърна в насящ удари пумпал, в унищожителен вихър. Ривера никакъв го нямаше. Бе съсипан, погребан под лавина от юмручни удари, нанасяни от всички възможни ъгли и положения от признат майстор на това изкуство. Беше смазан, притиснат до въжетата; съдията ги раздели и той отново се намери притиснат до въжетата.

Това не беше боксов мач. Беше клане, касапница. Всеки зрител, освен редовните посетители на боксови състезания, би изчерпал цялото си вълнение в тази първа минута. Дани наистина показваше какво може да направи и го показваше по великолепен начин. Зрителите бяха безкрайно сигурни в изхода на срещата, безкрайно възбудени и пристрастни към своя любимец и съвсем не забелязваха, че мексиканецът все още се държи на крака. Те забравиха Ривера. Почти не го виждаха, така се изгуби той в зверското нападение на Дани. Тъй измина една минута, две минути. Сетне, когато двамата се разделиха за миг, всички видяха ясно мексиканеца. Устната му беше цепната, носът му кървеше.

Когато се обърна и със залитане влезе в клинч, на гърба му като

червени резки проличаха кървавите ивици, където го бяха ожулили въжетата. Но едно нещо зрителите не забелязаха: това, че не беше запъхтян и че в очите му гореше същият студен пламък. Твърде много боксьори, които се стремяха да станат шампиони, бяха упражнявали върху него това зверско нападение в жестоката мелница на тренировъчните зали. Ривера се бе научил да го издържа срещу възнаграждение от половин долар за един път до петнадесет долара на седмица – сурова школа – и бе усвоил суровата ѝ наука.

После се случи нещо изумително. Вихрената, умопомрачителна схватка изведнъж свърши. Ривера стоеше сам. Дани, страшният Дани, лежеше по гръб. Тялото му потръпваше от усилията да се върне в съзнание. Не се беше олюлял и свлякъл бавно, нито залитнал и рязко рухнал на земята. Дясното кроше на Ривера го бе покосило изневиделица като смърт. Съдията блъсна мексиканеца назад с едната си ръка, наведе се над падналия гладиатор и започна да брои секундите. Зрителите на боксови мачове имат обичая да посрещат хубавия нокаут с гръмки одобрения. Но сегашните зрители не сториха това. Случилото се беше твърде неочаквано. Те следяха отброяването на секундите в напрегнато мълчание и сред това мълчание прозвуча ликуващият глас на Робъртс:

– Нали ви казах, че се бие еднакво добре и с двете ръце!

На петата секунда Дани се обърна по очи, а когато бе отброена седмата, се надигна на едно коляно, готов да скочи, щом отброят „девет“ и преди да кажат „десет“. Ако коляното му още допира пода на „десет“, ще го сметнат за „повален“ в нокаут. В същия миг, когато коляното му се отдели от пода, ще го сметнат за „станал“ и в този миг Ривера има право да се опита да го повали отново. Ривера не искаше да рискува. Щом коляното се вдигнеша от пода, щеше да нанесе нов удар. Той заобиколи падналия, но съдията застана помежду им; Ривера знаеше и това, че той отброява секундите твърде бавно. Всички гринго бяха против него, дори съдията.

„Когато казаха «девет», съдията рязко блъсна Ривера назад. Това не беше честно, но даде възможност на Дами да стане и на устните му отново заигра усмивка. Свил се почти одве, закрил с ръце лицето и корема, той умело влезе в клинч. Според всички правила на играта съдията трябваше да ги раздели, но не го направи; Дани се впи в противника си като пиявица и с всеки миг се съвземаше все повече. Последната минута на рунда изтичаше. Ако издържеше до края, щеше да има цяла минута да се съживи в своя ъгъл. И той издържа докрай, усмихнат въпреки своето отчаяно и безизходно положение.

– Неувяхващата усмивка! – подвикна някой и зрителите високо и с облекчение се разсмяха.

– Господ да те пази от удара на този жълтокож – едва изрече седналият в ъгъла си Дани на своя треньор, докато секундантите бясно го масажиреха.

Вторият и третият рунд бяха съдържани. Дани, коварният и обигран цар на ринга, задържаше, прикриваше се и се бранеше с единствената цел да се съвземе от зашеметения го в първия рунд удар. В четвъртия рунд вече бе дошъл на себе си. Макар да беше замаян и смутен, доброто здраве му помогна да възстанови силите си. Но не се опитваше да прибягне до зверската си тактика. Мексиканецът се бе оказал истинска хала. Вместо тази тактика Дани, взе да прилага всичките си боксьорски познания. Благодарение на разните уловки, сръчността и опита си той държеше положението и макар че не можеше да нанесе някакъв решаващ удар, се залови да бъхти и изтощава противника си. Срещу всеки м удар на Ривера нанасяше по три, но това бяха само наказателни, а не убийствени удари. Убийственото в тях беше техният брой. Дани се проникна от уважение към уменията на това хлапе да нанася изумителни крошета и с двата свой юмука.

При отбраната Ривера прибягна към объркващия противника ляв прав. Едно след друго, в нападение след нападение, той изхвърляше напред лявата си ръка и все повече разбиваше устата и носа на Дани, Но Дани владееше безброй похвати. Именно поради това го смятаха за бъдещ шампион. Той-умееше свободно да преминава от един към друг стил в боя. Сега положи всички усилия да премине в близък бой. Беше особено опасен в такава схватка и тя му даде възможност да избегне левите прави на противника. С това няколко пъти предизвика див възторг у зрителите и увенча схватката с великолепно откъсване, крачка назад и ъпъркът, който вдигна мексиканеца във въздуха и го стовари на пода. Ривера си почиваше, застанал на коляно, и аз⁴⁴ ползуваше броенето до сетния миг, а в душата си беше дълбоко убеден, че за него съдията брой секундите много бързо.

В седмия рунд Дави отново сполучи да нанесе своя жесток вътрешен ъпъркът. Ривера само се олюля, обаче в последвалия миг на беззащитна безпомощност с нов унищожителен удар Дани го изхвърли през въжетата. Тялото на Ривера се стовари върху главите на седящите долу журналисти и те го избутаха обратно на края на подиума пред въжетата. Тук той остана да си почива на едно коляно, докато съдията припряно отброяваше секундите. Вътре, край въжетата, през които Ривера

трябваше да се промъкне обратно на ринга, където го чакаше Дани. А съдията нито се намеси, нито отблъсна Дани. Зрителите бяха загубили и ума, и дума от възторг.

– Убий го, Дани, убий го! – ревяха те.

Десетки гласове подхванаха този вик и той се превърна в настървен вълчи вой.

Дани правеше всичко, каквото можеше, ала Ривера не дочака съдията да отброи „девет“; той неочаквано се мушна през въжетата след осмата секунда и благополучно влезе в клинч. Сега съдията се втурна да ги раздели по такъв начин, че да го разкрие за противника и да даде на Дани всички предимства, които може да даде един пристрастен съдия.

Но Ривера издържа и мъглата в съзнанието му се разсея. Всичко си вървеше по реда. Тия хора, омразни гринго, до един бяха непочтени. А най-лошото беше, че виденията продължаваха да проблясват и да се разгарят в ума му: безкрайна железопътна линия; проточила се през пустинята. Дига и американски полицаи; затвори и участъци, скитания край водохранилищата – цялата мизерна и гнетяща панорама на одисеята му след Рио Бланко и стачката. А след това видя как, блестяща и славна, великата червена революция залива родината му. Виждаше пушките пред очите си. Всяко омразно лице беше пушка. Той се биеше за пушките. Пушките – това беше сам той. Революцията – това беше той. Биеше се за цяло Мексико.

Зрителите започнаха да негодуват против Ривера. Защо не иска да изяде полагащия му се бой? То се знае, че ще бъде бит. Защо тогава се съпротивлява така упорито? Много малко хора се интересуваха от него и те бяха онези, неизменен, определен процент комарджии, които залагат слепешката, на късмет. Макар убедени, че Дани ще излезе победител, все пак бяха заложили парите си за мексиканец при ставки четири срещу десет и едно срещу три. Немалко беше заложено и за това колко рунда ще издържи Ривера. Бесни суми бяха хвърлени с убеждението, че няма да изтрае седем рунда, дори шест. Спечелилите тези облози, отървали се благополучно от паричния си риск, сега наред с всички други насърчаваха общия любимец.

Ривера не се оставяше да го бият. В осмия рунд противникът му напразно се помъчи да повтори своя ъпъркът. В деветия Ривера отново слиса зрителите. При един клинч той се отскубна от Дани с бързо, гъвкаво движение и в късото разстояние, което ги делеше един от друг, дясната му ръка излетя от кръста нагоре. Дани се строполи на пода и потърси спасение в броенето на съдията. Тълпата бе омаяна. Дани бе

надминат с най-добрия си удар. Прочутият му десен ъпъркът се бе стоварил върху самия него. Ривера не се опита да го нападне, когато се вдигна на „девет“. Съдията открито се изпречваше на пътя му, макар че винаги се дърпаше настрана при обратното положение, когато Ривера беше този, който трябваше да стане.

В десетия рунд Ривера приложи два пъти десния ъпъркът, замахвайки от кръста си към брадичката на противника. Дани започна да изпада в бяс. Усмивката не слезе от лицето му, но той се върна към свирепите си нападения. Както и да сипеше удари, Дани не успяваше да сломи Ривера, а Ривера всред този зашеметяващ ураган го просна три пъти подред на пода. Дани не се съвземаше вече толкова бързо и към единадесетия рунд положението му стана сериозно. Но от този миг до четиринадесетия рунд започна да прибъгва до всички хитрости на своята наука. Държеше се и се прикриваше, биеше се пестеливо и се мъчеше да събере сили. Наред с това се биеше толкова подло, колкото може да се бие един опитен боксьор. Прилагаше всички хитрости и уловки, които знаеше: уж случайно влизаше в клинч, притискаше ръкавицата на Ривера с лакътя към тялото си, запушваше му устата със своята ръкавица и му пречеше да диша. Често в клинчовете, с усмивка на разцепените си устни, той мърмореше на ухото на Ривера неописуеми и мръсни оскърбления. Всички, от съдията до сетния зрител, бяха с Дани и помагаша на Дани. А те знаеха какви намерения имаше той. Поставен натясно от изненадалия го неизвестен противник, Дани залагаше сега всичко на един удар. Разкриваше се, правеше финтове, симулираше и подлъгваше, за да издебне онзи миг, който щеше да му даде възможност да стовари един удар с всичката си сила и да промени хода на борбата. Както бе направил преди него друг, по-голям боксьор, и Дани би могъл да нанесе двоен удар, ляв и десен, в слънчевото сплитане и в челюстта. Можеше да го направи, защото беше известен с това, че силата на удара му не намалява, докато се държи на крака.

Секундантите на Ривера не се грижеха много много за него през почивките. Кърпите им привидно се движеха, но не вкарваха почти никакъв въздух в запътените му дробове. Хагърти Паяка му даваше съвети, ала Ривера знаеше, че тези съвети са коварни. Всички бяха против него. Той беше обкръжен от предателство. В четиринадесетия рунд мексиканецът отново повали Дани и докато съдията броеше, той стоеше и си почиваше с отпуснати надолу ръце. В отсрещния ъгъл бе забелязал подозрителни шушукания. Видя Майкъл Кели да си пробива път към Робъртс, да се навежда до ухото му и нещо да му шепне. Ривера имаше

котешки слух, изострен от живота в пустинята, и дочу откъслечи от разговора. Искаше да чуе повече и когато противникът му стана, направи тъй, че да влезе в клинч до самите въжета.

– Трябва – долетя до слуха му шепотът на Майкъл и той видя Робъртс да кимва, – Дани трябва да победи... иначе ще загубя цяло богатство. Заложил съм сума ти пари... мои собствени. Ако хлапето издържи и петнадесетия рунд, аз съм разорен. Момчето ще те послуша. Направи нещо.

След този миг Ривера се отърси от всякакви заблуждения. Опитвах се да го измамят. Той отново повали Дани и пак застана с отпуснати ръце, за да си почине. Робъртс се изправи.

– Видя му сметката – рече той. – Върви си сега в своя ъгъл.

Робъртс каза това с нетърпящ възражение тон както често бе говорил на Ривера в залата за тренировки. Но Ривера го изгледа с ненавист и продължи да чака Дани да се вдигне. През време на едноминутната почивка Кели, посредникът, дойде да говори с Ривера.

– Стига толкова, да те вземат дяволите! – Захриптя той с дрезгав шепот. – Трябва да загубиш, Ривера. Послушай ме и аз ще изградя бъдещето ти. Следния път ще те оставя да биеш Дани. Но сега трябва да загубиш.

По очите на Ривера пролича, че го е чул, но той не направи никакъв знак на съгласие или отказ.

– Защо мълчиш? – сърдито попита Кели.

– Все едно, ще загубиш – обади се Паяка Хагърти. – Съдията няма да те остави да победиш. Послушай Кели и лягай.

– Лягай, момче – замоли се Кели, – и аз ще ти помогна да станеш шампион. Ривера не отговори.

– Ще ти помогна, честна дума, момче.

При удара на гонга Ривера долови някаква надвиснала над него заплаха. Зрителите нищо не усетиха. Каквато и да беше тази заплаха, тя беше в ринга, много близо. Дани като че бе възвърнал предишната си сигурност. Самоувереното му държане уплаши Ривера. Крояха му някакъв капан. Дани се хвърли напред, но Ривера избягна схватката. Направи крачка настрана и се отърва. Противникът му искаше клинч. По една или друга причина клинчът му трябваше, за да изпълни замисъла си. Ривера отстъпваше, обикаляше, но през цялото време беше сигурен, че рано или късно ще стигне до клинч и ще се хване в подготвения капан. Отчаян, той реши да отдалечи този миг. Престори се, че е готов да влезе в клинч при следващото изхвърляне на Дани. Вместо това, в последния

миг, тъкмо когато телата им щяха да се вкопчат, Ривера пъргаво отскочи назад. Незабавно в ъгъла на Дани закрещяха, че е направил фаул. Ривера ги бе излъгал. Съдията нерешително се спря. Той не можа да изговори решението, което вече трептеше на устните му, защото писклив момчешки глас изкрещя от галерията:

– Хлапашка работа!

Дани открито изруга Ривера и се хвърли срещу него, но Ривера леко отстъпи. В същото време Ривера реши да не му нанася повече удари по тялото. С това се лишаваше наполовина от възможността да победи, ала знаеше, че ако въобще победи, то ще е само в случай че замахне с всичката останала у него сила. Даде ли им най-малък повод, ще му отсъдят фаул. Дани забрави всяка предпазливост. Цели два рунда той преследва и бърха младежа, който не смееше да влезе в близък бой с него. Нанасяше му удар след удар. Ривера приемаше десетки удари, за да избегне гибелния клинч. При това върховно последно усилие на Дани зрителите наскачаха прави и просто полудяха. Те не разбираха нищо.

Виждаха само едно – в края на краищата техният любимец побеждава.

– Защо не се биеш? – злобно крещяха те на Ривера. – Страхливец! Страхопъзльо! Открой се, куче такова! Открой се! Убий го, Дани! Убий го! Сега не може да ти избяга! Убий го!

В цялата зала Ривера беше, без никакво изключение, единственият човек, запазил хладнокръвието си. По темперамент и кръв той беше най-буен и невъздържан между тях; но беше изживял толкова неизмеримо по-големи вълнения, че тази развихрена страст на десет хиляди гърла, надигаща се вълна подир вълна, не представляваше за него нещо повече от кадифената прохлада на летен здрач.

Дани продължи нападенията си и в седемнадесетия рунд. Ривера се сви и клюмна под един тежък удар. Ръцете му безпомощно увиснаха и той залитна назад. Дани реши, че сега му е дошло времето. Момчето беше в ръцете му. Така, с преструвка, Ривера го хвана неподготвен и със замах му нанесе страшен удар по устата. Дани се строполи. Когато стана, Ривера го повали със съкрушителен десен удар по врата и челюстта. Така го повали три пъти. Никой съдия не би имал основание да обяви тези удари за неправилни.

– О, Бил! Бил! – умолително викаше Кели на съдията.

– Не мога – плачливо му отговори това длъжностно лице. – Той се бие точно по правилата.

Смазан от бой, но безстрашен, Дани все още се вдигаше. Кели и

другите около ринга започнаха да викат полиция, за да спрат тази касаница, при все че секундантите на Дани отказваха да го признаят за победен. Ривера видя един дебел полицейски капитан да се провира трмаво между въжетата и не можеше да разбере какво значи всичко това. Гринго прибягваха до толкова много мошеничества в тази игра! Изправил се на крака, Дани тъпчеше безпомощно като пиян пред него. И съдията, и капитанът вече бяха протегнали ръце към Ривера, когато той нанесе последния удар. Не се наложи да прекратяват мача, защото Дани вече не стана.

– Брой! – дрезгаво викна Ривера на съдията. Когато броенето свърши, секундантите на Дани го вдигнаха и го занесоха в неговия ъгъл.

– Кой победи? – натъртено попита Ривера.

Въпреки нежеланието си съдията хвана облечената с ръкавица ръка на Ривера и я вдигна високо във въздуха.

Никой не поздрави Ривера. Мексиканецът отиде сам в своя ъгъл, където секундантите му още не бяха сложили столчето. Той се облегна на въжетата и изгледа с ненавист помощниците си, плъзна поглед по-натък и наоколо, докато обхвана всичките десет хиляди гринго. Коленете му трепереха, той хлипаше от изтощение. Омразните лица се люшкаха напред-назад пред него; гадеше му се. Тогава се опомни, че те представляваха пушки. Тези пушки бяха негови. Революцията можеше да избухне.

[# Тортиля (исп. – царевична питка. Б. пр.)]

КРАЙ

© Сидер Флорин, превод от английски

Jack London
The Mexican, 1911

Източник: <http://dubina.dir.bg>
Сканиране и обработка: Сергей Дубина, април 2003

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2194>]